

**Ytre Hvaler
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 325
1502 MOSS

Besøksadresse
Skjærgårdens Hus
Vadbenken 8
1680 Skjærhalden

Kontakt
Sentralbord: +47 69 24 70 00
Direkte: +47 69247024
OVADMMAILADRESSE
monika.olsen@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/ytre-hvaler>

Bjørn Strand

Saksbehandler Monika Olsen

Vår ref. 2025/46024-2 432.3

Deres ref.

Dato 26.11.2025

Ytre Hvaler nasjonalpark - tillatelse til skjøtsel av trær og busker - Henry A. Larsens vei 57 - Herføl

Søknad datert 21.10.2025 ble behandlet i Ytre Hvaler nasjonalparkstyre 05.12.2025.

Saksfremlegg til nasjonalparkstyret

Sak 2025-28 Søknad om tillatelse til skjøtsel av trær og busker - Henry A. Larsens vei 57 – Herføl

Nasjonalparkstyrets vedtak

Settes inn

Forvalters forslag til vedtak

Med hjemmel i verneforskriften § 3 pkt. 2.3 b) gis det tillatelse til skånsom rydding og skjøtsel på befart område, i samsvar med beskrevet tiltak (vedlegg 1).

Vilkår:

- Tiltaket skal ikke gjennomføres i hekkesesongen; arbeid tillates etter 1. august og helst i senhøst/vinter innen 1. april.
- Rydding av kratt og mindre trær i befart område.
- Skjøtsel skal gjennomføres skånsomt; unngå markskader og inngrep som strider mot verneformålet.
- Bevaring av «søyleenere» der de fremstår estetisk pene etter rydding
- Hogstavfall skal fjernes fra området. Virke tilfaller grunneier.
- Brenning av ryddemasser skal skje på vinterstid under trygge forhold, med opprydding etter brenning.
- Dersom det påtreffes hultrær, reir eller rødlistede arter, skal arbeidet stanses og forvaltningsmyndigheten kontaktes.
- Tiltaket gjennomføres i samråd med grunneier Unni Gjelsvik.

Bakgrunn for saken

Det vises til søknad mottatt 21.10.2025 fra Bjørn Strand. Det er gjennomført befaring fredag 26. september. Tiltakshaver ber om tillatelse til rydding i et begrenset område på egen og naboens tomt, med følgende rammer:

- Rydding av kratt/ungtrær og enkel skjøtsel.
- Beholde «søyleenere» (rette enere) der de ser pene ut etter rydding; dersom resultatet blir estetisk/landskapsmessig uheldig kan de tas ned.
- Brenning av hogstavfall på vinterstid når det er trygt, med etterfølgende opprydding.

Nasjonalpark Ytre Hvaler
Naturreservat Teineholmen
Marine verneområde Rauerfjorden

- Unni Gjelsvik settes inn i korrespondansen som grunneier.

Lovgrunnlag

Ytre Hvaler nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Ytre Hvaler nasjonalpark. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Ytre Hvaler nasjonalpark ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 26.06.2009. Formålet (§ 2) med verneområdet er å

- bevare et egenartet, stort og relativt urørt naturområde ved kysten i sørøst-Norge,
 - bevare et undersjøisk landskap med variert bunntopografi,
 - bevare økosystemer på land og i sjø med naturlig forekommende arter og bestander, kystlandskap med sjøoverflate og havbunn med korallrev, hard- og bløtbunn.
- Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.*

Etter verneforskriften § 3 punkt 1.1 a) *Vern mot inngrep i landskapet og på sjøbunnen* er området vernet mot inngrep av enhver art. Vegetasjonen på land og i sjø, herunder døde busker og trær, er vernet mot all skade og ødelegging. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt, jfr. § 3 pkt. 2.1.

I henhold til § 3 pkt. 2.3 b) kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til: Fjerning av trær og busker som skjøtselstiltak utover det som er tillatt etter pkt. 2.2.e, jf. forvaltningsplan.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn ved behandling av søknader om dispensasjon fra verneforskrifter. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget §8, føre-var-prinsippet §9, økosystemtilnærming og samlet belastning §10, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse §11 og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder §12.

Vurdering av saken

Uttak av ved til grunneiers eget husbehov og fjerning av trær og busker rundt hytter for å gi utsikt og ved har foregått spredt tidligere i området som nå er nasjonalpark. Verneforskriften har bestemmelser om plantelivet som gir rammer for denne aktiviteten.

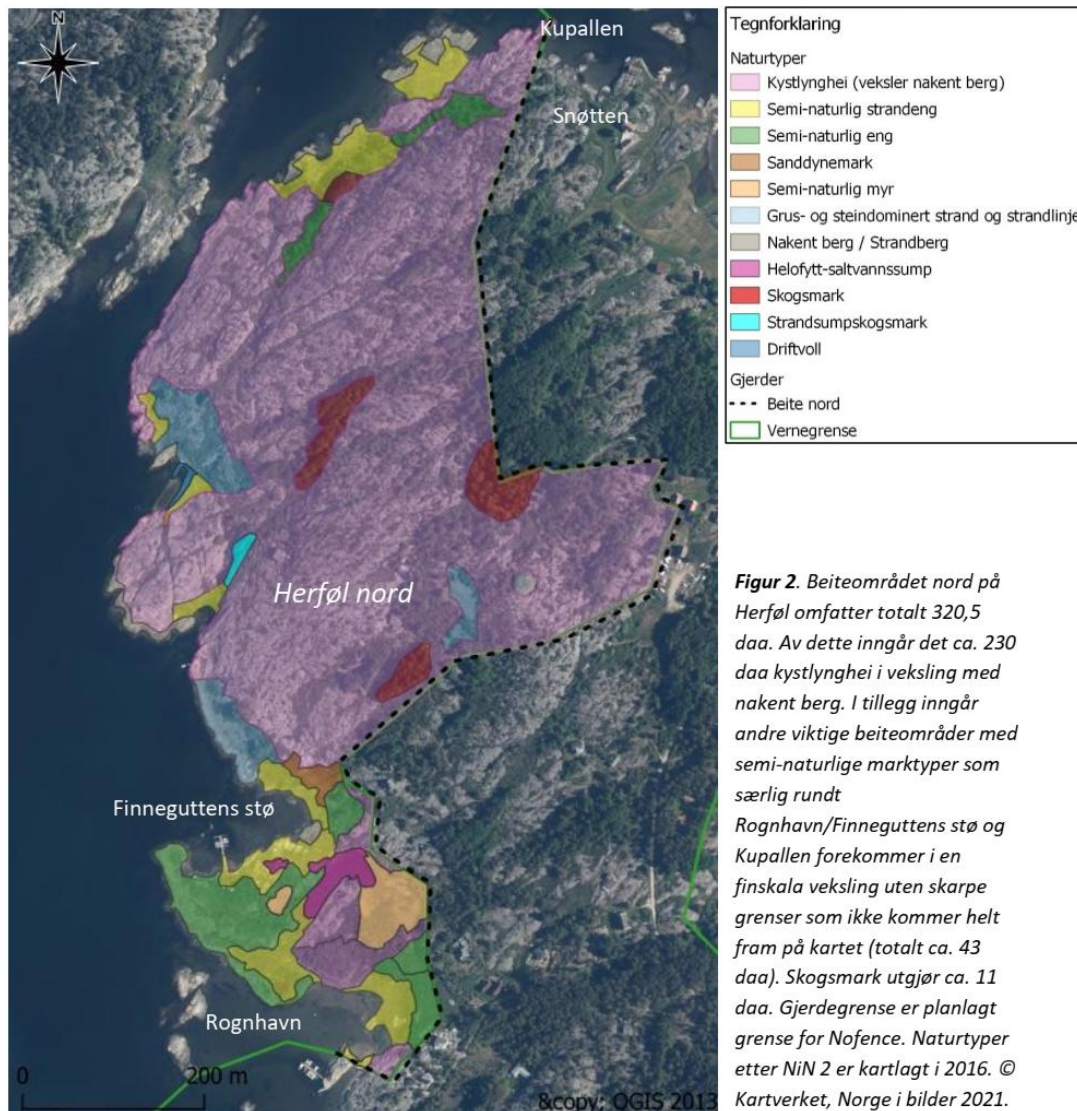
Det kan gis tillatelse til fjerning av trær og busker som skjøtselstiltak utover det som gjelder skånsom skjøtsel rundt hytter, jf. § 3 pkt. 2.3 b). Retningslinjer i forvaltningsplanen sier at rydding av vegetasjon etter denne bestemmelsen omfatter mindre inngrep som rydding av busker, kratt, mindre trær etc. Slik skjøtsel skal skje med tillatelse fra grunneier.

Forvaltningsmyndigheten er positiv til at grunneiere, eller den grunneier gir tillatelse, kan utføre skjøtsel på egen eiendom. Dette må skje i samarbeid med forvaltningsmyndigheten. Det stilles ikke generelt krav om skjøtelsplan for denne type rydding. Ryddingen må skje på en skånsom måte som ikke ødelegger verneverdier eller på annen måte er i strid med verneformålet.

Kunnskapsgrunnlag (nml § 8)

I denne saken har vi tatt utgangspunkt i vår kjennskap til området og eksisterende kunnskap hentet fra forvaltningsplanen. Registreringer i Naturbase og Artskart har også blitt lagt til grunn (se figur 2 nedenfor).

Området har svært høye naturverdier knyttet til kulturmarkstyper med lang hevdhistorie og liten grad av påvirkning annet enn opphør av drift. Kystlynghei dominerer store deler av Herføl, med ca. 515 daa fordelt på nord og sør, og veksler med nakent berg. Tre kystlyngheilokaliteter er registrert i Naturbase med verdi A (svært viktig). Det finnes også strandenger (verdi A/B), dam med kransalger (verdi A), fukteng/rikmyr (verdi B) og en mosaikk av naturtyper kartlagt etter NiN 2-metodikken (2016 og 2021). Totalt er det registrert 15 naturtyper, hvorav 8 er rødlista (bl.a. kystlynghei EN, semi-naturlig strandeng EN, semi-naturlig eng VU, sanddynemark EN, rik gransumpskog EN). Området har et stort biomangfold med 315 karplanter, hvorav 26 rødlista arter. Tiltaket gjelder imidlertid et begrenset område på tomt nedenfor hytta til søker, og berører ikke registrerte naturtyper eller kjerneområder med høy verdi, men arealet er en del av den gjengrodde kystlyngheia. Kunnskapsgrunnlaget anses derfor tilstrekkelig for å fatte vedtak om skjøtselstiltak.

Føre-var-prinsippet (nml. § 9)

Med bakgrunn i kartleggingen og lokal kjennskap, foreligger det ikke indikasjoner på alvorlig eller irreversibel skade ved gjennomføring av de omsøkte tiltakene (skånsom rydding, selektiv bevaring/fjerning av enere, vinterbrenning med opprydding). Føre-var-prinsippet tillegges begrenset vekt; det er ikke identifisert risiko som tilsier strengere restriksjoner enn foreslåtte vilkår.

Økosystemtilnærming og samlet belastning (nml. § 10)

Tiltaket er begrenset i omfang (ett mindre ryddeområde på privat tomt), og innebærer skjøtsel snarere enn arealendring. Samlet belastning på naturmangfold og landskap vurderes som liten, særlig ved selektiv bevaring av «søyleenere» som bidrar til lokal naturpreg, og gjennomføring utenfor hekketid og med fjerning/ kontrollert håndtering av ryddemasser. Å fjerne vegetasjon som beskrevet vil etter vår vurdering ikke medføre alvorlige eller irreversible skader på naturmangfoldet eller øke den samlede belastningen på miljøet. Aktiviteten er tidsbegrenset. Samlet belastning vurderes som ubetydelig.

Kostnader ved miljøforringelse (nml. § 11)

Kostnadene for å hindre eller begrense skadene på naturmangfoldet dekkes av tiltakshaver. Etter forvaltningsmyndighetens vurdering er det mulig å fjerne vegetasjon som beskrevet slik at naturen ikke blir skadelidende, forutsatt at gitte vilkår følges.

Miljøforsvarlige teknikker (§ 12)

Tiltaket skal utføres skånsomt, manuelt eller med lette redskaper, med brenning på vinterstid under trygge forhold og full opprydding i etterkant. Det bør stilles vilkår om gjennomføring utenfor hekketid, fjerning av hogstavfall og bruk av miljøforsvarlige metoder ved hogst. Vilkår sikrer forsvarlig gjennomføring.

Konklusjon: Prinsippene er vurdert og oppfylt. Tiltaket har lav risiko og er i tråd med bærekraftig bruk. Vedtaket bygger på naturmangfoldloven §§ 8–12 og verneforskriftens § 3 pkt. 2.3 b). Kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig (§ 8), tiltaket er lite og reversibelt slik at føre-var (§ 9) tillegges begrenset vekt, samlet belastning på naturmangfoldet vurderes som ubetydelig (§ 10), kostnader bæres av tiltakshaver (§ 11), og gjennomføring skjer med miljøforsvarlige metoder (§ 12).

Begrunnelse for tillatelse etter verneforskriften § 3 pkt. 2.3 b)

Formålet med vernet (§ 2) motvirkes ikke av skånsom rydding og skjøtsel på egen tomt når tiltaket:

- Begrenser seg til mindre inngrep (rydding av kratt/ungtrær, selektiv behandling av enere),
- Tar vare på landskapskarakter ved bevaring av pene «søyleenere»,
- Gjennomføres utenfor sårbare perioder (hekkesesong),
- Håndterer ryddemasser forsvarlig (kontrollert vinterbrenning, opprydding).

Dette er i samsvar med forvaltningsplanens retningslinjer for skjøtsel utover skånsom rydding rundt hytter.

Konklusjon: Det er grunnlag for å gi tillatelse som skjøtselstiltak etter verneforskriften § 3 pkt. 2.3 b).

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet. Klagen sendes via Ytre Hvaler nasjonalparkstyre innen **tre uker** fra dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven kap. VI. Oppgi saksnummer ved klage.

Med hilsen

Monika Olsen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Søknad om tillatelse til skjøtsel av trær og busker - Ytre Hvaler nasjonalpark - Henry A. Larsens vei 57 - Herføl

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD,
BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS AVD
MOSS
HVALER KOMMUNE

Postboks 325 1502 MOSS

Storveien 32 1680 SKJÆRHOLDEN

Fra: Bjørn Strand[bjorn.strand@olavthon.no]
Sendt: 21.10.2025 09:11:36
Til: Olsen, Monika[monika.olsen@statsforvalteren.no]
Kopi: Unni Gjelsvik[unnidg@me.com];
Tittel: Trær og busker - Henry A. Larsens vei 57 - Tuva Ravem

Hei Monika

Viser til hyggelig befaring fredag 26 september. Har som avtalt satt inn bilder og kommentarer. Det settes pris på at vi kan få ryddet det området vi befarte, og i tillegg det er jo hyggelig at vi hjelper til med og bevare det som er ønskelig i Nasjonalparken.

Som avtalt, beholdes de enere som er "rette (søyleenere)" , hvis de ser pene ut etter rydding. Ser det stygt ut tas de ned.

Som avtalt, setter jeg også inn Unni Gjelsvik i mailkorrespondansen, da det er Unni som er eier av tomten.

Ser frem til ditt svar, og at vi kan sette i gang med ryddingen så snart som mulig. Når det gjelder der vi har merket at vi kan brenne det som tas ned, vil det bli brent på vinterstid når det er trygt å brenne. Etter ferdig brenning, vil vi rydde opp.

Skulle det være uklarheter, vennligst ta kontakt.

Her kan vi brenne opp det som ta
til ved. Brenning tas om vinteren
etterkant

Små furubusker og trær i forkant
av de store furutrærne.

Gjelder ikke de store furutrærne bakt

Kviste inn til de trær

Tre som kan

Tre store bjørketrær i forgrunnen av bildet

Busker og trær,

Med vennlig hilsen / Best Regards

Bjørn Strand

Energi & Miljørådgiver

+47 913 79 823

bjorn.strand@olavthon.no

OLAV THON GRUPPEN

Thon Holding AS

Stenersgata 2A Postboks 489 Sentrum, 0105 Oslo

thon.no